

Melléklet a 13/2012.(IX.20.) önkormányzati rendelethez
A Szabolcsveresmarti Kastélypark természetvédelmi kezelési terve
2012-2021

1. Természetvédelmi gyakorlati célkitűzések

- Őrizze meg az arborétum természeti, valamint épített és kultúrtörténeti értékeit.
- Szolgálja az itt élő értékes növényállományának megőrzését, fenntartását és fejlesztését.
- Biztosítsa az területének védelmét más célú igénybevételtől.
- Biztosítsa az élővilág természetközeli életfeltételeit, többek között a madarak háborítatlan fészkelését és táplálkozását.
- A természetközeli és parkjellegű környezet megőrzésével tegye lehetővé a szabadban történő felüdülést, valamint ismeret- és élményszerzést.

2. Természetvédelmi stratégiák

- A több mint egy évszázados múlta visszatekintő park jellegének, térszerkezetének és fajösszetételének megőrzése.
- Az őshonos vagy exóta fajokkal telepített állományrészek ökológiai állapotának megőrzése, illetve a természetes felújulás és telepítés feltételeinek biztosításával annak javítása.
- A park törzsterületén az eredeti térformák, tisztások fenntartása és fejlesztése, az ezek rovasára terjeszkedő cserjés állományrészek visszaszorítása.
- A park egyes részein erősen terjeszkedő agresszív fajok (alkörmös, selyemkóró, borostyán, mezei juhar stb.) visszaszorítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A természetvédelmi kezelési módokra, korlátozásokra és tilalmakra vonatkozó előírásokat – a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 30/2001. (XII. 28.) KöM rendelet 2. § (2) bekezdés c) pontjában, illetve a mellékletének 7. pontjában meghatározottak szerint - a 3.1-3.5. fejezet tartalmazza.

3.1. Látogatás

A Szabolcsveresmarti Kastélypark Természetvédelmi Terület szabadon nem látogatható.

3.2. Terület- és földhasználat

- A területrészek jellegének, a területhasználat módjának megváltoztatása - ideértve a nyomvonalas létesítmények építését vagy más beépítést is - kizárólag a természetvédelmi kezeléssel összhangban és a természetvédelmi kezelő által meghatározott feltételek mellett lehetséges.
- Tilos hulladék és egyéb szennyező anyag lerakása.
- A nemkívánatos növényzet irtása csak a természetvédelmi kezeléssel összhangban folytatható.
- A meglévő létesítmények kezelésével, fenntartásával összefüggő tevékenységek – a természetvédelmi célokkal összhangban - korlátozás nélkül folytathatók.

3.3. Táj- és kultúrtörténeti értékek

Az arborétumban elhelyezett műalkotások (faszobrok stb.) fenntartásáról a természetvédelmi terület tulajdonosa gondoskodik.

3.4. Gyep jellegű területek

- Az Kastélypark törzsterületén a füves részeket évente többször kell kaszálni, és szükség szerint öntözni vagy felülvetni.
- A Kastélypark területén a legeltetés tilos.
- A kaszálás rendjét évente a természetvédelmi kezelő határozza meg. Az érintett területeken a kaszálás nem kezdhető el az értékes növényfajok virágzási időszakában, csak terméséréskor, legkorábban június utolsó harmadában.
- Tilos a gyepterületek égetése.
- Gyepterületeken tilos növényvédő szerek alkalmazása.
- Gyepterületre műtrágya kijuttatása tilos.

3.5. Erdő jellegű területek

- A Kastélypark törzsterületén elpusztult és kivágott faegyedek helyén és egyéb ültetésre alkalmas helyeken a térségre jellemző őshonos fafajok változatait, illetve exótákat kell telepíteni.

A fafajok megválasztásakor a fagynak, a téli töréskárnak, a nyári magas hőmérsékletnek, a napsugárzásnak és az aszálynak ellenálló fajokat kell előnyben részesíteni.

- A biológiai korhatárt elérő gombásodó, száradó, beteg és balesetveszélyes faegyedek eltávolítását lehetőség szerint a vegetációs időszakon kívül kell elvégezni.
- A fiatal dajkaerdőkben azok korától és fejlettségétől függően el kell végezni a sűrű, homogén állományok gyérítését.
- Az Kastélypark törzsterületén az idős, sérült vagy beteg, gombakárosított faegyedek károsodott részeit el kell távolítani. El kell végezni a száraz, korhadó és balesetveszélyes ágak levágását, sebkezelését, ápolását.
- A fás területek kezelésével kapcsolatos munkálatok (gyérítés, szálalás stb.) kizárólag szeptember 1. és március 30. között végezhetők.
- A fás területek kezelését a gyepszintben előforduló értékes lágyszárú növények minél nagyobb fokú kíméletével kell elvégezni.

3.6. Vizes élőhelyek

A vizeken (csatorna, arborétumi tó) tilos a horgászat és a halászat. A mélyebben fekvő gyepterületeken esetlegesen (belvizes évek) megjelenő nádas-gyékényes foltok égetése tilos.

A Szabolcsveresmarti Kastélyparkban költő madárfajok listája (készült a Hortobágyi Nemzeti Park 973-3/2009. számú nyilatkozata alapján):

(A bejárás alkalmával megfigyelt fajok, amelyek kölése valószínűsíthető):

- Barátposzáta	(Sylvia atricapilla)
- Citromsármány	(Emberiza citrinella)
- Csicsörke	(Serinus serinus)
- Csilpcsalpfüzike	(Phylloscopus collybita)
- Csuszka	(Sitta europea)
- Erdei fülesbagoly	(Asio otus)
- Erdei pinty	(Fringilla coelebs)
- Fekete rigó	(Turdus merula)
- Fülemlé	(Luscinia megarhynchos)
- Házi rozsdafarkú	(Phoenicurus ochruros)
- Házi veréb	(Passer domesticus)
- Hegyi fakusz	(Certhia familiaris)
- Kék cinege	(Parus careuleus)
- Kis poszáta	(Sylvia curruca)
- Mezei veréb	(Passer montanus)
- Nagy fakopáncs	(Dendrocopos major)
- Őszapó	(Aegithalos caudatus)
- Széncinege	(Parus major)
- Szürke légykapó	(Muscicapa striata)
- Vörösbegy	(Erithacus rubecula)
- Zöldike	(Carduelis chloris)

Védelemre érdemes, idős fák listája

- Idős vadgesztenye sor
- Bükk
- Kocsányos tölgy (különleges törzsforma)
- Platánok
- Szivarfa
- Törökmogyoró